

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 41/2568

คำวินิจฉัยที่ 41/2568 ศาลปกครองกลาง ศาลผู้ส่งความเห็นศาลจังหวัดนนทบุรี ศาลผู้รับความเห็นนางสาว ศ. ผู้ฟ้องคดีผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี ที่ 1 กับพวกรวม 3 คน ผู้ถูกฟ้องคดี

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1304

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้ นางสาว ศ. ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้อง ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี ที่ 1 นายกเทศมนตรีตำบลศาลากลาง ที่ 2 เทศบาลตำบลศาลากลาง ที่ 3 ผู้ถูกฟ้องคดี อ้างว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน ได้กรรมสิทธิ์มาโดยการรับโอนมรดก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ขอแบ่งที่ดินให้เป็นทางสาธารณประโยชน์คิดเป็นจำนวนเนื้อที่ 84.7 ตารางวา ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ให้ความยินยอม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ขออนุญาตใช้ที่ดินบางส่วนของผู้ฟ้องคดีบริเวณที่ติดกับแนวถนนเพื่อก่อสร้างศาลาที่พักผู้โดยสารเป็นการชั่วคราว ต่อมาผู้ฟ้องคดีประสงค์จะใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในที่ดินดังกล่าว จึงมีหนังสือขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 รื้อถอนศาลาพิพาท แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มีหนังสือแจ้งผลการหารือกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นว่า เป็นเรื่องที่เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินเดิมได้มีการอุทิสให้เพื่อก่อสร้างศาลาที่พักผู้โดยสาร ผู้ฟ้องคดีจะขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 รื้อถอนศาลาที่พักผู้โดยสารออก ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วและได้แจ้งต่อผู้ฟ้องคดีว่า ไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 รื้อถอนศาลาพิพาทออกไปจากที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามโฉนดเลขที่ 47424 ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามให้การในทำนองเดียวกันว่า เจ้าของที่ดินเดิมมีเจตนาอุทิสที่ดินพิพาทให้เป็นที่ตั้งของศาลาที่พักผู้โดยสารเป็นการถาวรมิใช่ขออนุญาตให้เพียงชั่วคราว ที่ดินดังกล่าวจึงตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1304 (2) ตามเจตนาอุทิสของเจ้าของที่ดินถึงแม้ภายหลังจะมีการโอนมรดกในที่ดินแปลงดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี

คำพิพากษา

แต่เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่สาธารณะแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 จึงไม่ต้องรื้อถอนศาลาพิพาท การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ขอให้ยกฟ้อง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า คดีนี้เป็นข้อพิพาทที่ได้แย้งกันในเรื่องสิทธิในที่ดิน ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ศาลปกครองกลางเห็นว่า การดำเนินการก่อสร้างศาลาที่พักผู้โดยสารเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ไม่รื้อถอนศาลาพิพาทเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ประกอบมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คดีนี้เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลจังหวัดนนทบุรีเห็นว่า กรณีเป็นการใช้สิทธิโดยอาศัยอำนาจในฐานะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ขับไล่จำเลยทั้งสามให้ออกไปจากที่ดิน

พิพาท ส่วนจำเลยทั้งสามให้การแก้ฟ้องว่า เจ้าของที่ดินเดิมแสดงเจตนาอุทิศที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 3 ใช้เป็นศาลาที่พักผู้โดยสาร และจำเลยที่ 3 ได้ใช้ที่ดินพิพาทเป็นที่ปลูกสร้างศาลาที่พักผู้โดยสารมาโดยตลอด ที่ดินพิพาทจึงตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งอยู่อำนาจหน้าที่ของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ที่จะต้องดูแลบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์ จึงเป็นการต่อสู้โดยกล่าวแก้ว่าที่ดินพิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกัน อันเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ ดังนี้ ข้อพิพาทในคดีนี้จึงเป็นคดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่จะวินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามกระทำความผิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เป็นเพียงผลของการวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับสถานะของที่ดินพิพาทว่าเป็นที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งหากศาลวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นของผู้ฟ้องคดี การสร้างศาลาที่พักผู้โดยสารของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามย่อมเป็นการกระทำความผิดต่อผู้ฟ้องคดี แต่หากที่ดินพิพาทตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งอยู่ในการดูแลรักษาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 แล้วจะเป็นผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 มีอำนาจเข้าไปก่อสร้างศาลาที่พักผู้โดยสารบริเวณที่พิพาทได้โดยไม่เป็นละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี คำฟ้องของผู้ฟ้องคดีจึงมีความมุ่งหมายเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษารับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของผู้ฟ้องคดีเป็นสำคัญ ข้อพิพาทในคดีนี้ จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

องค์คณะ

ไม่มี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/41/2568>